

Кристина Павловић Рајић

ЛЕПЕЗА

Уредник
Драган Марковић

Галаксијанис
Едиција Сазвежђе, Књига 1

*Мами Слађани,
баки Радмили
и свим женама мога родослова*

Кристина Павловић Рајић

ЛЕПЕЗА

Београд, 2019

*Када Космос обгрли Земљу, наступи електрично пражњење,
севне Стих.*

*Песма је најузвишенији и најснажнији оргазам Ероса.
Љубав је Поезија.*

Кристина Павловић Рајић

Сатенски поветарац

ЦАРНЕСИ ЛИ

Царнеш ли, плам се стушти
у груд грумени.

Од недира – у пијанства,
царнеш ли,
јер чежња је.

Силна, а слепа,
седмора врата забрављена
у мах чарна отвара.

Чари јој неспокој воли...

Ко смрт тврда стена си,
ал' вулкан жари
у мисли царнеш ли.

Чедна при познанству,
чар у чам претапа.
Нespoкој од злата.

Ко урок клетa,
појавом – девица света.
Чари у чвор заплете
– разуму се свете.

У извору вечна је,
трајно увире те,
само ли царнеш.

Чари јој неспокој воли...

ПУРПУРНИ ТИРКИЗ

Пурпур ми зрнасто сипи.
Круни се руменом зора.

Разгори пламичак-два,
уз нежност глежњева.

И струјне лахор свилно,
зумбул мирисом звони.

Тиркиз ме водо, миј,
силно лиј, студено.

Низ беле језне пути,
низ косе, вреле груди...

Белином птица полети,
за сном, за разданом.

МАЛЕНЕ РЕЧИ

Шапати су мињончићи међу уснама.
Топлим дахом чежња растопљена.

У кафеу брбљиво су распричане
две шољице преврнуте.

Врцава су обећања,
светлуцави дуги сати,
отворене све капије;
а у жељи чамац сину,
исплови у месечину!

Гласови су нежни, меки,
срцолико заобљени.
Малене нас речи греју.

ИВАЊДАНСКА ПЕСМА

У раскрыљеним окнима огледа се сунце снажно.
Ивањдан врели је – сневало ли ме момче одважно?

Мила ме вода стострука кроз невен-биље, босиље,
искриле ватре врцаве, просуле мирис ружице
под месечином млечном на дојке набрекле.

Тамјаника бела узрела – праскава зрна пуна
међ уснама, босонога вриска девојачка јечи
срцем кад младог вина заиска – жуд оком заблиста.

Покуцај, о веселниче, кроз венчић да те просевнем.
Прекорачи праг душом рад уз свирку, осмех просидбен.

ПЕСМА

Дошла сам ти с летом
и расула мирисе пурпурне.

Док ме мушки твоје очи кроте
и кафене усне жудно се примичу,
умиљато откопчах душе твоје ноте.

Живот је сан досањан!
Кад сунце отвори прозорска крила,
разгрне смутње што их је самоћа крила.

Живот је песма!
Богата пољана пшенице вршна,
знојава запара сена угрејаног.

Засвирала је жица.
Одјекну глува улица
у подне врелога јуна.

МОЈЕ СИ

Пропланак си зелен росом осунчан у блистав дан.
Моје си сеоце са извором воде живе,
моје јутро мразом проштипало низ стидне образе,
моја снага коју хлебовима топлим храним.

Мој си драги ког пољупцима врелим браним
од урока и усамљених несмираја
и не дам ти у бојеве туђих недара.

Моје си горје стасито,
хајдучком крвљу неустрашиво.

А мелодија манастирског звона
духовна је међу нама спона.
Линија дланова
цвркутом сједињена у пој, у гласоспој.

Даривам те врлим родом,
радована твојим даром:
срцем целим – мојим домом.

Брокат оркан

BON APPETIT, MON AMOUR

Сочну мисао жваћеш
уз доручак врелих залогаја.
Хрска радост под зубима.
Пламичци зрелих плодова
реско лизнуше непца.

Тишина мека
протеже се станом.
Сами недељом.
Драж вољи ходи.
O lala, mon cheri!
Враћа нас топлој постељи.
Чили се с чоколадом дроби.

ГОЛА ГЛАД

Талас врели пенушави
Подилази низ груди мрви
Горду страст у жени
Дроби лед крцка жар
Небо гори испарава

Кључа крв пламти жуд
Ритам бубња громује
Музике удар разигра бар
И шапат благ влажан дах
Разгорева тела знојна

Дрхти сам месец млад
Разапет низ ломни струк
За бедрима сасвим луд
Облизује се гола глад

Ко ће први да не одоли
Жежено се лети воли

ПИТОМЉЕЊЕ

Звоно
На корак
Врели
Трен од лепоте
Нем
Широким зеницама
Глад дивља
На мансарди
великој тераси
Голи
Под сунцем
Од жеђи пијани
Сочан залогај
Богат сто
и лежај
и рагастов
Не Микеланђелов
Мојом руком
Прстима твојим
Извајани
Пољубац уз вихор
Јаром огрнути
На танкој оштрици
Припитомљени

НА КОЛЕНИМА

Кротитељу жара
помама мојих,
силно сам послушна
твом мигу,
оку владарскоме
за кап снаге твоје.

Макар и жена харемска,
нека сам ти лахор
подно балдахина
и вода рајска, пустињска.
Проклето добро
без речи уздаш!
Бич твој нежан је додир.

Драговољно покорна
за тобом лудим.

ВУЧЈА ИГРА

На непцима им ратлук,
орах здробљен, прах,
сласт и опорост усана,
стисак и угриз очњака.
Зари се у врат вучја глад.

Разроваше земљу
насртајима небрањеним,
росом слепљени;
врели дах ноздрва
јечи задихан шумом,
испарава...

У дивљој игри
преврнуше зданац,
стукоше гору,
стресоше лишће румено
с крошње набреклих жила.
Вук се вучје питоми.

ЕРОС

Космос Земљу притиснуо.
Продорно јој таласе размиче.
Шуми јека из дубина,
пенушава ко брда плава.

Извија јој бокове.
Зауздахну,
док плима продире...
Тајац неверице осваја!

Обујмио је,
па је растаче, растаче је...
Елементе збира, котрља и спаја.
Шири се у безгранично.

Шири надмоћна снага
долинама, пољанама,
разлеже се бреговима ...

Земљу целу претресла,
уздасима просецала,
сила умилна осеком,
осмех сунца развукла.

ВАЛОВИ

Тамо где се завршавам ја,

почињеш ти.

Преливамо се као валови.

Свилена ружа ветрова

ОПСАДА

Ударали су о моју капију
моћници многи
и били спремни
да се уз белу кулу узверу,
пенџер развале заливен.

Долазаше звер безумна,
и гуја бешумна
да ми се до бедара
дошуња не нањушивши
свилен гајтан испод гуња.

Питомо је класје моје
за жетеоца кротког,
орача рала каменог,
хајдука јатагана челичног.

Настани ми се под погачом.
Изнава чујем звекир, ларму,
обест гладну, чизмом о правду,
Мир дому мом.

НЕ ДАМ ДА ТИ ВОДУ МУТЕ

Капљо, од савршенства танана,
из самог Неба сливена, моја те
ватра сунчана светлуцаву прати;
тајанством даха те носим
жуђеним земљаним током
и чувам да ми те ко не упије,
занесеним, блудним оком.

БЕЗ РЕЧИ

Не изусти сан на усни што бриди.

Не цвета се на месечини.

Замке бола мириси су сени.

Скрстила сам руке у муф-топлини.

Без речи, ћутњом се уклони.

Не дописуј ми се на длан-белини.

Зажмури сјај којим те жуд гони.

Прегрмеће небо грех-молитве јеку

и псовку у градоносном облаку.

БАЛАДА О КРИЛАТОМ КОРЕЊУ

Иди од мене, иди што пре.
Стопала су ми корење.

Ти, чије су руке небеске,
узлети, јер немаш коначиште.

Носим свој белег исцртан.
Под крстом пролистам и увенем.

Бонсаи друге задивљује,
а лију га сузе сопствене.

Јасика да сам ти бар треперава,
миловао би ме, мој развигоре.

Иди од мене, иди што пре.
Стопала су ми суво корење.

НЕУКРОТИВО

Не кроти укротиво Божије,
јер није ти реч старија од Његове.

Не роби што дахом анђелским полете
да на Земљи прсте у стење отисне.

Не глоби реч заћуталу.
Празнином ће ти платити.

Не рвај се са сањом дражесном
што вечито на уранку измакне.

Не куни песму што се отргне,
а из срца уздах никако да мине.

Не кроти укротиво Божије,
јер само Њему припада

обличје по ком је створи
и пут који јој простре.

Не сравњуј, равни не пречи.
Лаке јој кораке не броји.

ОЗБИЉНО НЕОЗБИЉНО

Овај живот не треба схватати озбиљно.
На крају ти се насмеје црнохуморно.

Миришљаве марамице за цмиздравице
одавно не купујем.

Нити падам на слаткоречја и уганућа туђих срдаца,
ласкаваца, а ни новокомпонованих удварачица,
нових гротескних човечица, еманципованих самозванки,
ни навучених крими-полегуша, мушких и женских!

Крик је тек сензација у низу жутих страница.
Лицитира се са срцима. Игра се љуштурса човеколика.
Одавно не купујем новине и не гледам тв програме.

Зомби, зомби, зомби, зомби, зомбији...
Трокирају мозгови, слепе видећи!
И деца су нам се отргла од овог света!
И бракови су се развезали због интернета!
Свете изокренути,
дворском лудом залуђени,
емотиконима кљукани...
Гаче се, кваче, скичи шареноболним смехом.
Хиљаде људи пева и плаче.
Пасји живот арлауче из себе да побегне.

Повратак природи (Русо одзвања у мени).
Да грлим јабланове вите поносите (Црњански пркоси)
и милујем брда, горе зором сунчевите.

Хајдучка је моја стопа (од неке сам Чучук Стане)!
Одметничким трагом по маховини ходим
да душу свијем под багремом медослатким,
ум умијем тишином, звоном и причом пчелињом
у своме врту (Волтером вапијем)!

Овде живот не треба схватати озбиљно.
На крају ти се насмеје црнохуморно.

Ураган рогозина

ПАНДОРИНА КУТИЈА

Сати ћутње
супили се у грлу.
У пустоши стана страхотна,
залудна нада.
И оно јуче
и оно сутра,
плашим се да све је данас.

Бљесну шамар
ко у оптуженичкој соби!

Скотна ти утроба!
Ти пакао само рађаш!
Творац си лажи и преваре!

Жучно ти срце од заједљивости.
У позадини твојој нискост.
Зачас у први мах севне
из наличја охолост.

Иди одспавај!
Остави ме!
Расцепио си грло урлајући.
Коље те досада,
гоне те мождани становници...
Ти би мало игре зверске?!
Склони горке канџе своје!
Крваво ти славље!

Наређујеш.
Певаш.
Грохотом се смејеш.
Кучка везана.
Гуска шутнута.
Сладиш се сад поново, исто...

Крваво јагње обезнањено
– постављен сто.

Црквена позна звона.
Сем пса, што болом режи,
нема је ноћ.
И мук је с прозора комшијских.

Огромно ти око бечи болесне мисли.
У кутку собе,
очи дечје, престрављене.

КАМЕНО ПОДНЕ

Широким степеништем
над карневалским тргом
носим камено подне
у недрима.

Шиљато сунце боде зенице.
Мук ми обави струк,
затеже лук ребрима...
Зариј се криче!

Нарамак јаловог ништа
бар да заватрим!
Ал' речи – тричаве!

Мекотом перја
спуштам образ на длан.
Угарком зазорим сан.

ДИМ

Мирис боровине
у даљини шуми.
Покисла маховина
зебе.

Под сипљивом кишом,
дим остављене ватре
дави тешка влага.

КРСТ

Мрки су погледи свеца
што грехом ружим у себи анђела.
Прстом куцка по стаменој књизи,
призива ми завет знамења.
Светлошћу ме златном
благошћу дозвоа у видело.
Крст је стуб и ослонац.
Или је распеће и смртни ропац.
У снопљу светлости
одагнавам мрак савести.

РЕЧИ

Нарасле речи
прегореће ћутке
пред глађу белине.

ЗАИСТА

Смер рекама да обрне се,
да у густу маглу дан збије се,
ноћ звездана у таму стопи се,
жар-моћи ледом окују се,
све битке у пораз згубе се,
и ближњи да одрекне ме се,

само ТИ не реци:
– Одлази. Не знам ко си.

Лахор тила

НАЛИК БОГОВИМА С ОЛИМПА

Реци да само си привићење потајних жуди,
налик боговима с Олимпа. Хефест те извајао
и спустио пред смртне ми груди. Још те Орфејевом
даровао лиром, Аполоновом ведрином разузданом.
Неумољиве ти моћи Дива – сласне, немилосне.

О, не дражи питомине моје меке да букну
у бестидна цветања! Тешко ли је човековим наузима
кад марионета је у рукама залудним боговима!
Не зна дете златокрило у какву се мету немерило.
Анђелски створе, од тебе иштем чојствен штит!
Загрми Хера, љутита, прека: *У свакој ствари сама је бит:*
Пред собом, у себи Богом – образ да је честит и чист!

Не мари Афродита, већ ружама ме црвеним гизда
и као сирену обнажену спушта у морску пену
у власт самом Посејдону. Артемидо, богињо премила,
Амазонком ме учини, постојаном ратницом,
пред божанством овим силним, дична да се
Атини поклоним срцем победоносним.

ЛЕГЕНДА О ЗМАЈЕВИТИМ ЖЕНАМА

У том замку изнад неба, у чијим се окнима
сунце стидно огледа, на балкону, уз који се
руже пењу, Змај протеже снагу пробуђену.
У постељи до поднева не буди се виткостаса.
Из топла сна не пушта ватру што је обгрлила.

Из даљина загонетних Змај се створи,
зграби, носи у одаје раскошности.
Ноћ их плесом усковитла кроз дворану звонких нота.
Пред дверима буктиње су насмешено зацаклиле.
Краснолика рујним вином моћног Змаја напојила.

Облаци – цветови памука девичански небо наресили.
Целивом развигора свака је грана у свитање запупела.
Од шећерног сна у млечно јутро занемоћала.
Горком се јавом престапа разбудила. Легенда је
стара уверава: безгрешна је која се Змају омилила.

ФАУСТ

Плаштом залепршаш, ласкави заводниче.

На ком изворишту дух свој појиш?

Шта ми то нудиш, куд би да ме водиш?

Фаусте занесени, мрачне сени,

ту страст ти морам оспорити.

У срцу твом црно је зрно, помамно, злохудно.

Не дај да сламам мушку ти снагу.

Не пишимо немогућу сагу.

Ја бих некуд у метафизичке језде,

ти у пијанство наискап. Безвезе!

Обе су жудње и обе страсне.

Једна другој опречне, сабласне.

Очај сад из тебе режи. Хајде, бежи!

Све је сизифовско што нам живот даде.

Немам кондир да жеђи ти утолим мушке,

ни ти узенгије да са мном јездиш

без силног огња у висине.

ТАН-ТАН

Стрефи ли нам се сев у трену истом, страшћу чистом,
директан бићу, ил' жећ ћу набрекнућу стући у пићу.
Биће ти страва – бараба гологлава сручиће се ко поплава!
Мани се хејтовања, нека згрли нас блискост фина, па милина!

Зар се за то не иде у бордел и конзумира одабрани модел?

*Добро дошли, господине! Изволите, удобно се сместите.
Желимо Вам угодно вече! Девојке су нам пупољак-цвеће!
Видећете, видећете: голишаве, русе, лепоте пусте!*

*ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан -тан Ијууу ју ју!*

Готиван сам лик. Уснама по телу да цртам ти стрип!
Нећу те стартовати, ако ћеш страховати. Кој' ти је трип?
Директан бићу – одушак, шећеру, дај жестоком ми бићу.
Нисам манијак, ал' видеела би какав мужјак сам јак!

Зар се за то не иде у бордел и конзумира одабрани модел?

*Добро дошли, господине! Изволите, удобно се сместите.
Желимо Вам угодно вече! Девојке су нам пупољак-цвеће!
Видећете, видећете: голишаве, русе, лепоте пусте!*

*ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН тан-тан-тан-тан ТАН-ТАН
тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан-тан -тан Ијууу ју ју!*

САН О ЖЕНИ

Изгорећеш, заволећеш, ал' не суди потом мени,
познаш ли како је, мада прогнан, трен блажен,
када пијанством погледа си разнежен.
Кобне су силе фаталне жене, дражи непресушне!

Громови ће тебе, драги,
просевнути да загрмиш
и одјекнеш до висина.
Знаш ли вила какав танац игра?
Неслућеним ужицима
косе русе по теби расућу.

Дођи, загризи сочне чари.
Дотакни, мили, ове жари,
што жуди носе од раја до дна.
Венац исплети од свога сна.

Ја сам она што је била и биће
– омамна тајна, вечна загонетка.
Ал' не питај се ништа више!
Сада љуби страсти ове.

Ко силна вода, извор јак,
протеци обалама белим
да котрља слап!
У очима хладним нађи плам
весталке чији гори храм.

Хоћу јецај и јауке!
Хоћу студи жарне, ломне!
Да се гласне жуди пој,
испреплетан дивљи крик!

Хоћу громку снагу, рик!
Да испијаш ме једру, путену,
и мушки волиш страст ову заумну
до малаксалости свих милина земних,
кад дрхти још уздах чула изморених.

Човече занесени, мрачне су ове сени.
Зар је она кадра када да другом угоди?
Не питај се, тад је касно
– да ли анђео или мачка пакла
на рамену је твојем заспала.
Изгорећеш, заволећеш, ал' не суди потом мени.

У канџама си, срце се пара.
Жудећеш трајно за комадом дара.
Слуга си верни својој опсени.
Кида те, дробни сан о жени.
Чућеш врисак свој паклени!
Ал' не суди потом мени.
Знаш ли вила какав танац игра?

ДАИРЕ

Звец низ звец, задрхти ниска,
прошапће песму даира звук.
Покуца на прозор уснули
и прхну чежње милина.

Залепрша хаљином босонога.
Косе јој дуге додирују бедра.
Врцава снага белих недара
прострели жеравицом свакога.

Носи је игра, даира звек.
Узнета ватром, опече тек.
А сама силна – врели је лед!
Сјаји њом сунце и месечина.

Кафански свирачи, вика и срча,
у руци даире – звечи звечка.
Помахнитале су жудње и страсти!
Хрле, падају пред женском власти.

ПРСТОХВАТ

У жипон је свилен гајтан,
нежно склупчан, свијен тајно.

Прстохватом чини справљам.
Слађи пелен мој од меда.

Густирам ти лед са длана.
Кључа смрвљен узаврели.

Задојим те росним цветом.
Гласну врисак за уветом.

Да бауљаш светом смлаћен,
жућен чађав, а дар злаћен.

Бездашак велура

ЧЕМУ РУКЕ ПРУЖАМ

Ходам по води мутној од устајалости.
Ерос баченим камењем ствара жабице.
Његове игре тутње тешким шинама
по разрованим обалама душе.

Где да се денем од себе завитлана,
у свемир,
у бездан,
у ковитлац луди?!

Обликујем га у одзив на жуди.
У осуди, немир не да руди да заруди,
ни да буди глед
прожимања, узимања.

Цинизмом и законом Бога
све дубоке речи занеме,
а севдах кликће близином
и срећа трепти уздржана.

Одјури трен ноћима ткан.
Сама знам:
морам подносити трезан дан
из дана у дан.

ОРФЕЈУ МОЈ
(Ленкин солилоквиј)

Дуго сам исти санак снила:
руке нам слила бела свила;
под звоном сјам, твоја сам вила.
У нади ми се тама слила.

Једина је моћ твог гласа пој!
Запевај мило, Орфеју мој!

Немо ме боли твоја ћутња.
Тихо раздире сва та слутња.
Нежно бих те по срцу такла,
али је љубав сва од стакла,
звонка, тако крхка, препукла.
На коленима, ах вапај луд!
Твој неми поглед – мој је усуд.

Једина је моћ твог гласа пој!
Запевај мило, Орфеју мој!

Сузом што се загрцнула
нежно бих те по руци такла
да изађемо из тог пакла,
где реч чекана је замукла.
Ал' потоња је памет залуд.
Твоја ћутња преки ми је суд.

Једина је моћ твог гласа пој!
Запевај мило, Орфеју мој!

Нежну песму тихо певуши
да горки страх груди не гуши.
Пред огромном смо тајном
заточени у мраку сјајном.

Једина је моћ твог гласа пој!
Запевај мило, Орфеју мој!

БЕЛА

Загазила у воду.
Светлуцава игра
сунца неухватна.
Хаљина да се не скваси.
Боса, бела, танана.

Празнину осаме испуни
сања у недохвату.
Румени трептаји.

У планинама снежан дом.
Пуцкетају године,
босе, незгрејане.
Низ окна, снохватица
чаролије зимом резбарила.

ФИТИЉ

Ватрено срце од памука
у жеђи својој за додиром,
за извором, за росом сунчевом,
саградиће од бисерне осаме
бајколике врлети, богазе,
просуће кике злаћане
низ тврђане бедеме.

Ватрено срце од памука
разгореће фитиљ ноћи.
У свитање
сагореће у страшној самоћи.

КАТАРЗИЧНА ГРОЗНИЦА

У зимској ноћи
под месецом - сталактитом
горим.

Рефлектор над позорницом
сан ми прозире:
као сталагмит,
сав свој век
да се са њим спојим.

На сцени Народног позоришта
вечерас: „Дама с камелијама”.
Узneo је до висина светлосни вал,
млади Биковић као Арман Дивал.
Ноћ театра уздрхтала.
Катарзична грозница,
дубока до јецаја и грцајућих суза.

Додирнути небо – није сваком дато.
Пољубац века тек неко дочека.

Туга, та стара дама,
брижљиво ме огрће својим шалом.

СРНА

Отишла сам пре времена,
пре равнодушја, кад испод трепавица,
смешком сапета, сакрије се издајица;
док жуд сам ти, не замена.

Отишла сам пре времена
у ком копни душа ожеднела,
у лову прострељена,
на нишану срна срца врела.

Отишла сам пре времена
док сам ти још капља
с длана из дреновог корена,
не крвца ловине с тешког копља.

Отишла сам пре времена
бледом ти жељом осенчена
да бауљам сенка пламена,
тугом искапала без твог рамена.

Чујем им отежале погледе,
ехо вапаја у празним грудима.
Твоја реч стопала им леди.
Нечујне су теби и људима.
Отишла сам пре њиховог времена.

Бели вез северца

АМАН, ЖЕНО

Гладна, гладна, гладна..
Себе би наштину изјела.
У ватри сопственој изгорева,
пламти сама да не згасне.

Ветру би косу мрсила.
Куне да пљуне у немоћ сопствену.
Жалила бих је
да није труње које се заман забада
као трње у баште туђе,
а само утрне у сузе кукољне.

Ветар је немаран.
Немој у даљ!
Слепиће ти се мисли у жуте жуди.
Не луди, жено проклетињо!
Моје се у његово срце угнездило.
Твоје не било што ти се умислило.

У црном трептају нема сјаја
којим би ме домашила.
Машта ти га не домаштала ни у сну!

ОЊЕГИН

Неће он разумети лавиринте
призива и фина душина ткања,
ни жуборе умирања који вапе
да оздраве у горостасном загрљају.
Бљутаве су му плачне занесености,
Татјанина податност без освајања.

Тужно је ридати
над муклим звоном пред вратима.
Он неће чути јецаје позива.
Смешне су жене, сладуњаве од сапуница,
које би сузама омекшавале срце ратника.
Он је војник плодне земље, силовитих брегова
и питомих долова, који су му одмориште.

Наивне су жене сломљеног срца.
За звецкањем срче он не мари.
Његове су кретње једноставне, јасне.
Погледом ће миловати поруб деколтеа
док му уз сочни бифтек мерлот долива.

Поражен ће бити, сломљеног копља,
пред брањеним тешким дверима,
краљици само спреман да служи.

НЕ БИЛО МЕ

Полаганце склиском,
бол с вриском,
оштром штиклом,
мог мозга лом...

Канџе наоштрене,
чиоде у јастучнице,
заривам црвене.
Мисао кипти.
Отровао си је.

Стамен ко кип.
Клањања ти годе
и њихања згоде.
По тинтари те!
Матере ти,
мене 'ш сатирати!

Достан!
Бостан обрао си.
Ваздан постан,
не омрсио се!
Разбуктао ми се несан.
Дозрео си, јашта ли си!

Ока сладострасје
нек од љуте муке спласне,
нека жмира,
чело шнира,
роморне ти мисли наборе се,
да л' ме други у наручје,
у јазбине своје вучје,
венац плете, косе вуче,
полеђушке,
потрбушке...

Убило те,
не било ме!

НИШТА НИСМО

Не откривај чипку мојих трепавица.
Не додируј сатен усана мојих.
Кад душу шармира вешто
свако твоје ласкаво писмо,
а кринку носиш, ми онда ништа нисмо.

Милина не обузме те
и трептаве уздахе не измами
и жуди, моје ти жуди,
кораком плеса у душу не поведу.
Не крећи. Остани у својој осами,
јер сјај мојих дозива
одбија се о твоја огледала.
Залуду хтења кад истих откуцаја нема.

Ако ти дамари не бујају
да се поленасто свију,
узалуд ружичњак мога врта у цвату.
Ако су сунца, зором зарудела,
моја без моћи, иза сна нисам – она.

Моје си битисање, плаво сневање,
ја тек трен у летњи занос уплетен.
Заварао си свесну мене,
али шта ћеш пред спознајом да обмануо си себе?
Хтели бисмо, али ми ништа нисмо.

НЕУГАСЛО

У оку сам ти светло неугасло.
На длану шапат – лептир ухваћен у лету.
И змија сам ти свијена о врату.
И плод глога презрелога лета.

Шуме кораци калдрмама града
неуморних освита речи слађених
бозама и шампитама.
Бауљамо крај зидина
или се у небо пењемо
без падобрана, срезаних крила.

Сан дочека тресак дневи о дно.
Нека сам проклета,
ја, твоја нероткиња!

ТИШИНЕ

У твом тихом кутку,
женских прапораца одјек чујем.
Радује ме, ниси сам.
Љубав је оздрављење
и када није с мојих дланова.

Од летње спарине
заклон нађеш под лепезом
њених заљубљених осмејака.
И дан мора да је радостан.

Док кукавички сат одбројава ноћи,
слутим, у мрклом ти мраку
светле радосне очи
малене даме из града.
И да се неће скончати још дуго
преплети наших речитих ћутњи.

Што да мрзост љубави дам,
ту где шуме закључане речи!
Сваки трептај им читам, и знам.
Девојачки кораци нек пропињу
стазе које ће моје тишине да драже.

СРЦЕ

Срце има две коморе.
Једну за љубави пролазне,
осмехом шуштаве,
мигом уздрхтале
за галантне разоноде,
сивим дневима разбибриге.

Другу као шкрињу сјајну,
за једину трајну
златом опточену,
с којом изнова
љубав је обзнана свечана.

Срце има две коморе,
једну за карневале, машкаре,
и другу праву за коју даје страсти и главу,
све своје одаје.

Ришеље развигора

ВИТЕЗ

Као ратник стари,
одважно и часно,
чуваш наш мир.

Помамне виле
русе су косе
распустиле своје,
ал' залуду грех.

У витеза срце
– заклетва је реч.

Госпа с наклоном
узима цвет,
поносит, леп.

КлАцКалиЦа

Узнесе га силно, мазно,
под облаке распеване.
Умрси се небо плавно
у мисли му небрађене.

Стропошта се с висина
у земљани прасак груб,
па је мерка малко љут.

Враголаст је лако бити,
приземљен на чврсто тло,
где је срце храбар војник,
стражар будан разумом.

Дрхти рукав хаљинице,
збуниле се ципелице
над тлом олако измаклом.
С топлим ветром смешак сплела,
ода је слабост румена.

Љубав је од сува злата
кад је поглед једнак сев,
у лебдењу једно другом
држи небо, свет.

ЈАРОВ РУНДОВ

Дошао јој пред кућу Јаров рундов бели.
Умрсио се кроз снег дебели.
Гонили га мрази и ветри олујни.
Познао јој одмах глас мелемни, рујни.

Попео се високо шапама уз плот,
промрзао, гладан, зацвилео сирот.
Лану двапут љутито строг:
Заборавила си пут до драгог?

Дуго су стазе неутабане.
Пројездили би кроз стрњиште
– свезани вам коњи њиште.
Разгори ватре у згасло му огњиште.
Пусти то сунце одвећ да гране!
Расплети плетенице, обнови дане!
Пуст вам је инат што не да да се бане!

Најурићу Бабу Марту, на праг заселу.
А, Весна, чим дођеш, огласићу по селу:
На липиџанеру, ено, доносе цветност веселу!

НЕБЕСКИ ЗАГРЉАЈ

Опет су ми се путеви умрсили.
Нека тиха туга роси очи,
а ја бих само сунчано јутро
и твој поглед у душу да ми крочи.

Пруће се неко између нас умеће.
Савијају нас и одвлаче
жиласте гране.
Чисто и невино би само
срце у твојем наручју да осване.

Јер ми смо, драги, са космичких стаза
спуштени у камењар гуштера,
несвикли довека
на беду пустих снова
и празнину јаве отужне.
Јер – ништа ми не тражимо друго,
сем да потоци душе
нађу своје ушће.

Кроз дрхтаве брезе још трепере звезде.
Прислони дланове, одагнај ми језе.
О, воли ме, воли!
Сакриј ме у загрљај.
Погледај у небо,
чекају нас чезе.
Узнеси ме да свака бољка ишчезне.

НА ИСТОЈ СТАНИЦИ

Клопоћу возови вечерњи као и ратни деведесетих
крај нашег малог места. Шушне шаш пред зиму,
прожме језа северца у миловању даха прохујалих лета,
кад нам је млађана страст мамила жуђени уздах
и врелина мотора траг младости је луде била смех
и врисак кроз сунцокретна пространства родна.

Башкаримо се у срцима узајамно већ деценијама.
Протутњасмо трком под бомбама, пиштаљкама,
променама и немирима разбуктелих тргова Београда.
Немадох сигурнији штит од твојих стамених плећа,
ни ти кутак пролећа до мојих недара и сунца осмеха.

С весницима седих власи чвршће се привијамо.
Пркосимо сметовима годинама или нас љубав
изнова обнавља. Пролазе возови, а ми смо још ту,
на истој станици земунских свитања. Вабимо соколе
нејакних крила и сове с паперјима. Уточиште смо
питомо. Ватром тињамо да малени свет загрејемо.

СВЕТЛОСТ

Познасмо се светлосрци у честар-мраку,
по сазвежђу, пренаталном завичају.

Низ дланове нам нит се сплела
– жива ограда божанског додира.
По космичкотамном звездама тканом
перје крила требимо од злозуба,
нагорелих смрдибуба, пепела и труња.

*Не у трулежна коначишта змијских костуришта!
Ниси ти за таква места! Ти си принцеза
с чијих усана капље мед-песма.*

Обучене у светлост мрак би да нас пије.
Е, нек му није!

ТАПИЈА

Не би требало да трчиш
уз степенице у тим годинама.

Још ти се нанулама
клапара путевима,
прелећу континенти
и силази ти се
до пећинских одаја.

Не би требало да се спушташ
низ гелендер у тим годинама.

Још ти се у срцу бисер огледа:
дворкиње те облаче,
витлаш страстима
под краљевим грудима.

Не би требало да се пењеш
уз мердевине у тим годинама.

Још ти се намигује звездама,
и маше ластама,
мази ти се с мачкама.

Сурваћеш се низ брег, у амбис!
Свака је шума листопадна.
Свет се с рамена отреса.

У тим годинама,
кад те се све одриче, пркосиш!
Јутру, пространству, боровима кличеш!
Твоја је тапија старија!

ВИДАРИЦА

Оковале те зимом, урекле злокобнице
у постељи да самујеш од ватрице.
Носим ти шољу чаја најлековитијег биља,
мелемницу, која чили миром босиља.

Сладим ти топло меку душу болну.
Додиром руке с чела топим невољну
мисао о животу. Наде ми је пуно
наручје, што цвркутом буди успавано.

Придигни главу, да оком ти скршим
немоћ сиву. Допусти ми да вршим
видарице дужност благодарја часних
и молим се за улишење милосних.

СТРАСТ И СМРТ

Живот се ковитлао у бездане тамне.
Раскрилиле се зенице – двери космичке!
У теснац га стискале силе непојамне.
Женственост јој пламну жудећи оберучке!

Душа му у носу, а силно је љуби!
Не даде се сени тамној, страст му не уби.
Зар сад кад живот му мирише, бујно цвета,
а њој у недрима нектар с рајског дрвета?

Још пољуб један, па нек иде све у прасак!
Још мушки да њу чврсто грли, лудо љуби,
из анђелског јој тела отме врајји гласак!
Богињу кад узнесе, нек и живот згуби!

Памучни монсун

ГODOVI

Као зарез на кори стабла,
упркос томе што узрастам
или само старим,
ожиљак си непроменљив,
у висини срца.
Као секире зацеп,
анатема си, крвни угрушак.
Запис си мога века
о који качих цветни венчић
несувислих жеља
и целивах у вери да
Дрво је кумовало.

У ПОТРАЗИ

У потрази за тобом,
прокоцкаћу душу.
Тутње слутње, добошаре...

Једне вечери касне,
стрешћеш попадало иње
с капута што мирише на вечног путника.
Касно једне вечери,
топли дах с усана прозбориће ми име.

Стари порцелан у дрхтавој руци,
одзвониће све страхове,
све чежње већ с лишћем свеле.

Утихнуле су године збуњене
за једном вечери звезданом, искапале.

Застану погледи у сусрету,
отворе се зенице целе и
уплове нежно грлећи се боје,
у један вир утону обоје.

До дна се душа и онда стигло,
признања није било.
Завеса трепавица је пала.
Магија је остала иза
већ познатог мизансцена.

Занемели смо као острво
што се преполовило нечујно.

Стрепим да ћу
у потрази за тобом
прокоцкати душу.

Доћи ћеш касне вечери
похабаних ципела.

Дахом врелим прошаптаћеш
чувано под кључем драгоцену име
и питање: *Куд нам се живот деде?*
Плашећи га се, чували смо за крај –
да једним пољупцем догоре
сви трептаји измучени.

Високи јабланови шапућу са сенкама.
Силуете се преплићу и расту
извите до месечеве свите,
једне вечери чекане, вечите.

ИЗМЕЂУ КРАЈА И БЕСКРАЈА

Разгрни облаке памучне
или ме покриј да сневам
у подножју зимзелених жеља.

Раскидај катанце рђе.
Одвећ нам таворе среће,
а запупесмо с маглом у пролеће.

Узалуд пустариш у бестраг,
млатећи бехар, прелазећи праг.
Сваки ти је корак – мени повратак.

СВАКО ПРОЛЕЋЕ

Само се од чежње догоревала,
јер никад те нисам љубила,
јер никад ти нисам припала,
а твоја сам била, самотна.

Росица је маште, давна
с јутра рана
у сузицу склизнула,
па се следила да не би бризнула.

Свако ме пролеће,
у грудима нечујно заболеће,
закорачим ли мед цветно дрвеће
које ме лаже, шапуће: Ево га, ево, доћи ће.

НАДА ПОСЛЕДЊА УБИЈА

Има дана, а мислиш година...
За срк си шкрт.
Стајаћу сама.
Шумиће
Шумиће.

Уштинуће ме поглед ка броду.

Катарко мила,
о руке бих би ти се обесила,
да једро јесам,
да сидро будем том морском вуку ког жали вуку.
О, бауку и љута жаоко,
ујед за око и глиб за јасан остварен несан.

Распук'о нар, уместо сока коштица горка.
Уједа усну реч у муку.
Твог плашта траг ромиња благ.
Из ока кану у бездан звездан.

Рушиш ми горе да не руде зоре.
Резбариш боре срмом, отрове.
Жмирнеш у скоку, хитром трокораку.
Под опном сунце, не огреја ме.
Нада још последња, нек убије ме!

О, стрвино повампирена,
колико путах да сахраним те?

ПОГОВОР

Манифестације љубави

„Лепеза“ Кристине Павловић Рајић одиста је лепеза – лирских осећања, облика, боја. На први поглед, ове песме су изрази љубави у низу песама које умногоме чине поему, чији је основни елеменат песничка слика, чију грађу чини ликовна метафора, алегоријски дискретна еротика, избор fine лирске лексике као грађе.

Песникиња сликом, као структуром и бојом, изражава лирску мисао, а чешће је то осећање, стање, биће. На самом почетку видљива је настасијевићевска редукција и елипса коју одмах потом смењује проширенија и примеренија синтакса, опет лирска, понекад с архаичним дејством ритмова симетричног лирског осмерца (*Отворене све капије*).

Интересантно је и посебно што у овој поезији женски субјект „говори“ из обрнуте перспективе: *Она* поседује и дарује радост, љубав, суштину... за разлику од толике поезије у којој *Он* трага и тражи. Самоуспишење могућностима лепоте и љубави старо је колико и поезија; овде га налазимо у неочекиваном и зато оригиналном виду.

И баш кад се учини да би читање могла преузети монотонија, појављује се проширење регистра класичним мотивима: Хомер, Фауст, Оњегин... што употпуњује збирку, чини је стаменијом и „књижевнијом“.

У насловима циклуса, па и у подтекст слике укључена су значења тананог осећања текста у материји ткања – сензибилне грађе песме: брокат, свила, сатен, памук... У истом сагласју је селекција језика – опредељење за изворне речи и лексику лепоте у појмовима којима се приближно и сугестивно изражавају манифестације љубави.

Драган Лакићевић, књижевник

Јара поетске мисли Кристине Павловић Рајић

Војска се по војсковођи познаје, који пред њом прса своја носи и штит јој чини. Реч је грудобран песме и средње слово песника. Осветли га ако заноћи у смрти необележеној, претвореног у прах, па га нема реч чиме устоличити крај неке чаде, где ће гледати како лебди прашина времена.

Тако ме некако у каније ове песмарице, завуче челна песма **Царнеш ли**. Темељна, од глеђи финог костуришта стихова, којег да није, постали би безличје, одавно безличног света, сенка слепе копрене, која вековима пада ко облачје на народ и жижљевину постојања... **Царнеш ли** је ожиљак директа за који нам је припет језик српских перјаница на копљу Савином, Вуковом и Његошевом.

Како да додирнем виолинску жицу, а не пробудим виолину? Хтео бих да останем у том треперењу, које се у брош претворило, и закачило за плућну марамицу. Које се може обавити око иконе, и уста у којима се окаменио пепео речи. Оних речи које се понесу богу, да из њега судије избишту грех и доброту.

Нисам ништа до ове књиге у пеленама, прочитао што је написала Кристина Павловић Рајић. И мило ми је што је тако. Није истина, иако знам да јесте, да се шефтелија у цвету не пресађује. Ова се у мени примила са све пчелом на грани. „**У извору вечна је**“, јер извор је.

Умичем у песме као Морава у вену клисуре. Немам обала. Овчар и Каблар сам. То ми је уједно и свијетло оружје које носим да бих се борио са ветром млечних угарака којима ме мамка невременом изнад главе.

У опрже ми повремено пирне да би спустила целивне боквице, и запис:

**Громови ће тебе, драги,
просевнути да загрмиш. (Сан о жени)**

Учини ми се да на рамену осетим очеву шаку, и чујем како каже: *Свила се тешко ломи. А лако у свилен гајтан сплиће.*

Ова песмарица је више прст у срцу мушкиња, него ли вез на девојачкој кошуљи. А, опет, ако ћемо се у књигу одметати, срешћемо Равијојлу ватром опасану. Поезија ако не призива и не муца дамарима, са окошталим крвним угрушцима жара и кремена, није ништа до „пусто јаловиње“ и „проклето Лијевно, ће у њему бијели се кула“.

Терају ове песме на певање, јер су *“омама и тајна, вечна загонетка”*. Терају на јецај и јауке, на клицање у лудачкој долији мушких погибија, преливене пеном падавице, којом огрезну јелени и змијски сплетови и доба парења. Вара нас песникиња питомим гујама. Иако питоме, зуби су им дивљи.

Поезија је одувек стајаћа апсана. У којој смо гости болне свечаности, где литургијамо и лумпујемо, са својим клетцима и дародавцима. Надамо се благослову јер нисмо глад душе изразили на грешнији начин од шкропљења себе поезијом; указује нам на то Кристина:

***Где да се денем од себе завитлана
у ковитлац луди! (Чему руке пружам)***

Обузета трнцима пламаца, као вода сврабом сунчанице, Кристина Павловић Рајић просто пени икром жене, том родном тананошћу ждраке, која се не да ничим и никако сакрити и склонити међ сенке. Тек повремено, ко пусто женско, на стари сто стави нови чаршаф, да би у отровној чинији воће променила и учинила нас мирнијим.

***Мирис боровине
у даљини шуми.
Покисла маховина
зебе! (Дим)***

А, заборави, да и нови чаршаф памти старе опрже. Оне који казују:

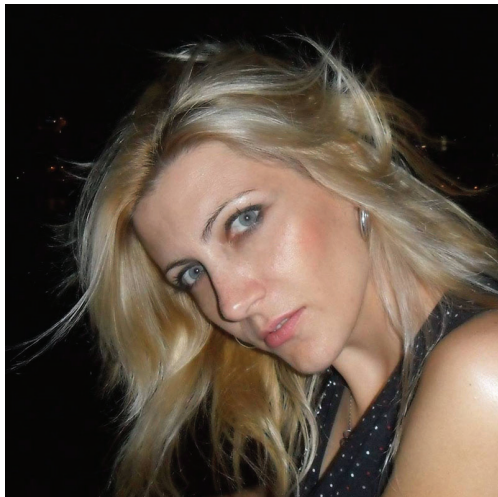
***Гладна, гладна, гладна,
Себе би наштину изјела. (Аман, жено)***

Није ове песме уљудно препричавати, а ни без великог опреза отварати и у људима дирати прах и паучину. Превише је замки и заседа. Одасвуда су слатке заседе, орошене куршумима и барутом. Песникиња је попут ткаља све опрела и све оћилимила, али је мирису тих „аљина” мирисе расула, који не опијају да би се лепше сањало, него да би сан болео. Можда би било исувише још додавати овој поетској „спреми”, која је већ дар постала.

*Искрено,
Слободан Ристовић
Бела Земља, 5. јун 2018.*

О АУТОРУ

Кристина Павловић Рајић

Рођена је 1976. године у Београду. Звање професора српског језика и књижевности је стекла на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Ради у Десетој гимназији „Михајло Пупин“.

Поезију, кратке приче и есеје објављује од 2017. године у *Суштини поетике*, *Бдењу*, *Акту*, *Драми*, у *Новом погледу* (препеви Владимира Бабошина на руски језик) у Санкт Петербургу. Поезија јој је заступљена у многим зборницима, као и на сајту *Поезија суштине* у одељку *Данашњи песници*.

Уређује рубрику *Споменар српских песникиња* у књижевном часопису *Суштина поетике*.

Збирка песама *Разгрљен круг* (2018).

О АУТОРУ НАСЛОВНЕ СЛИКЕ

Слика на корицама ове књиге „Пурпурни тиркиз“ дело је уметника Предрага Пеђе Милошевића из Београда. Рођен је у Земуну 1960, дипломирао на Факултету примењених уметности у Београду 1985. године на Катедри за сликарство, код проф. Рајка Николића. Учествовао је на око педесет самосталних и групних изложби у земљи и иностранству, као и на неколико престижних уметничких симпозијума и сликарских колонија. Има статус слободног уметника. Члан је уметничке групе „Расарт“, УЛУПУДС-а.

Милошевић кистом ствара магичну лепоту, оживљавајући је у свој њеној мистичности и отменој интригантности. Његово дело омамно заводи посматрача да би га увело у свет тоpline душиних трептаја, чију музику, речиту мисаоност, у преливима зналачки одабраних боја, посматрач поступно открива.

„Лепезу“ сам једино могла замислити склопљену међу корице осликане Пеђиним умећем.

Најљубазније се захваљујем ствараоцу на дару.

Садржај

САТЕНСКИ ПОВЕТАРАЦ	9
Џарнеш ли	10
Пурпурни тиркиз	12
Малене речи	13
Ивањданска песма	14
Песма	15
Моје си	16
БРОКАТ ОРКАН	19
Von appetit, mon amour	20
Гола глад	21
Питомљење	22
На коленима	23
Вучја игра	24
Ерос	25
Валови	26
СВИЛЕНА РУЖА ВЕТРОВА	29
Опсада	30
Не дам да ти воду муте	31
Без речи	32
Балада о крилатом корењу	33
Неукротно	34
Озбиљно неозбиљно	35
УРАГАН РОГОЗИНА	39
Пандорина кутија	40
Камено подне	42
Дим	43
Крст	44
Речи	45
Заиста	47
ЛАХОР ТИЛА	49
Налик боговима с Олимпа	50

Легенда о змајевитим женама	51
Фауст	52
Тан-тан	53
Сан о жени	54
Даире	56
Прстохват	57
БЕЗДАШАК ВЕЛУРА	59
Чему руке пружам	60
Орфеју мој (Ленкин солилоквиј).	61
Бела	63
Фитиљ	64
Катарзична грозница	65
Срна	66
БЕЛИ ВЕЗ СЕВЕРЦА	69
Аман, жено	70
Оњегин	71
Не било ме	72
Ништа нисмо	74
Неугасло	75
Тишине	76
Срце	77
РИШЕЉЕ РАЗВИГОРА	79
Витез	80
Клацкалица	81
Јаров рундов	82
Небески загрљај	83
На истој станици	84
Светлост	85
Тапија	86
Видарица	88
Страст и смрт	89
ПАМУЧНИ МОНСУН	91
Годови	92

У потрази	93
Између краја и бескраја	95
Свако пролеће	96
Нада последња убија	97
ПОГОВОР	99
Манифестације љубави	100
Јара поетске мисли Кристине Павловић Рајић	101
О АУТОРУ	104
О АУТОРУ НАСЛОВНЕ СЛИКЕ	105

Кристина Павловић Рајић

ЛЕПЕЗА

Издавач

Уредник и рецензент

Драган Марковић

Коректура

Бранка Тарбук

Дизајн корице и графичка обрада

Марина Миловановић

Штампа

Тираж

„Лепеза“ Кристине Павловић Рајић одиста је лепеза - лирских осећања, облика, боја. На први поглед, ове песме су изрази љубави у низу песама које умногоме чине поему, чији је основни елеменат песничка слика, чију грађу чини ликовна метафора, алегоријски дискретна еротика, избор fine лирске лексике као грађе.

Драган Лакићевић

Ова песмарица је више прст у срцу мушкиња, него ли вез на девојачкој кошуљи. А, опет, ако ћемо се у књигу одметати, срешћемо Равијојлу ватром опасану. Терају ове песме на певање, јер су "омама и тајна, вечна загонетка". Терају на јецај и јауке, на клицање у лудачкој долији мушких погибија.

Слободан Ристовић

Лепеза коју је ословободила Кристина Павловић Рајић се отима из руку читаоца, шушка сиктаво и милозвучно прети у жудњи да се, раскошно загонетна, претвори у нежну птицу којој се умиљавају орлови и оркани, птицу упућену у тајне женске еротичности, огњевите, недокучиве...

Драган Марковић